

Udenlandske erfaringer – fælles udfordringer?

Arbejdsmarkedskommissionens seminar
10. Juni 2008

Jens Lundsgaard

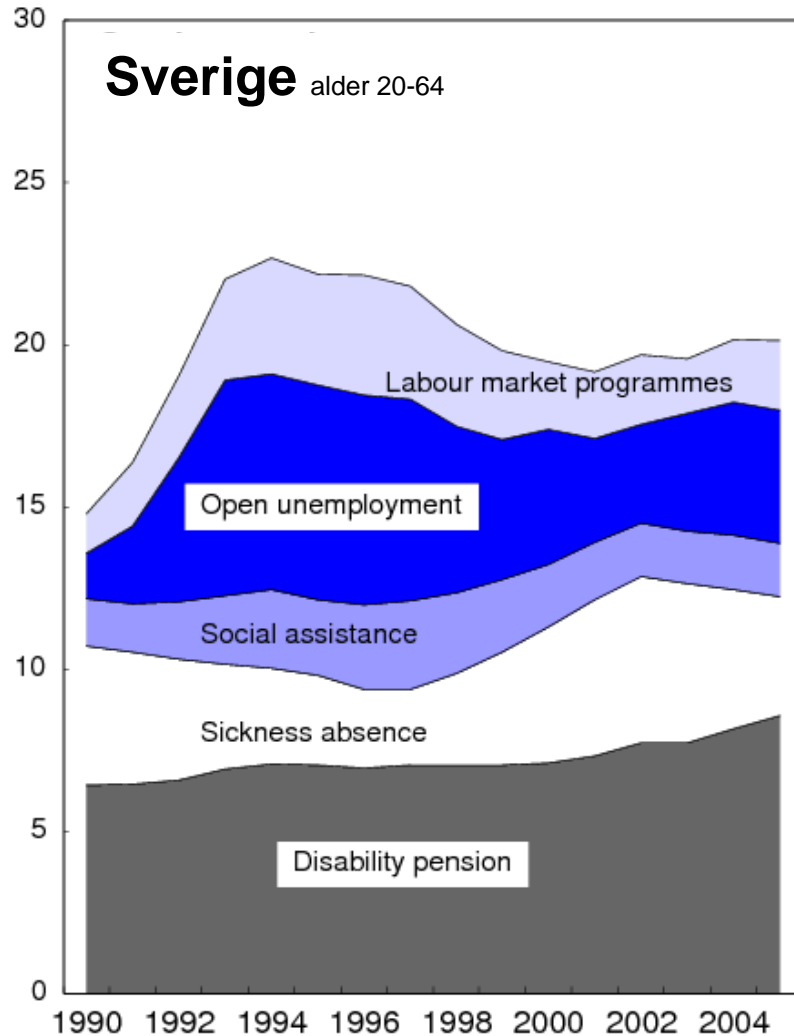
Chef for Danmark/Sverige-kontoret,
OECD Economics Department

www.oecd.org/eco/surveys/denmark

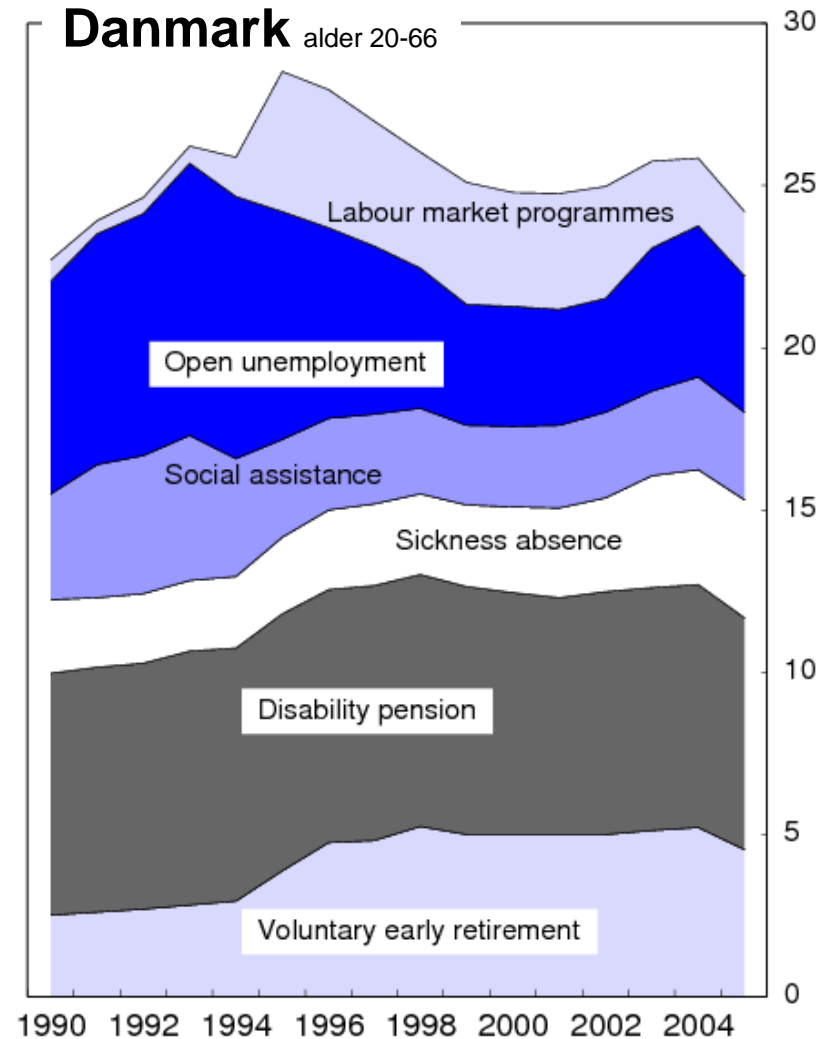
www.oecd.org/els/disability

Overførselsindkomster

Per cent of population

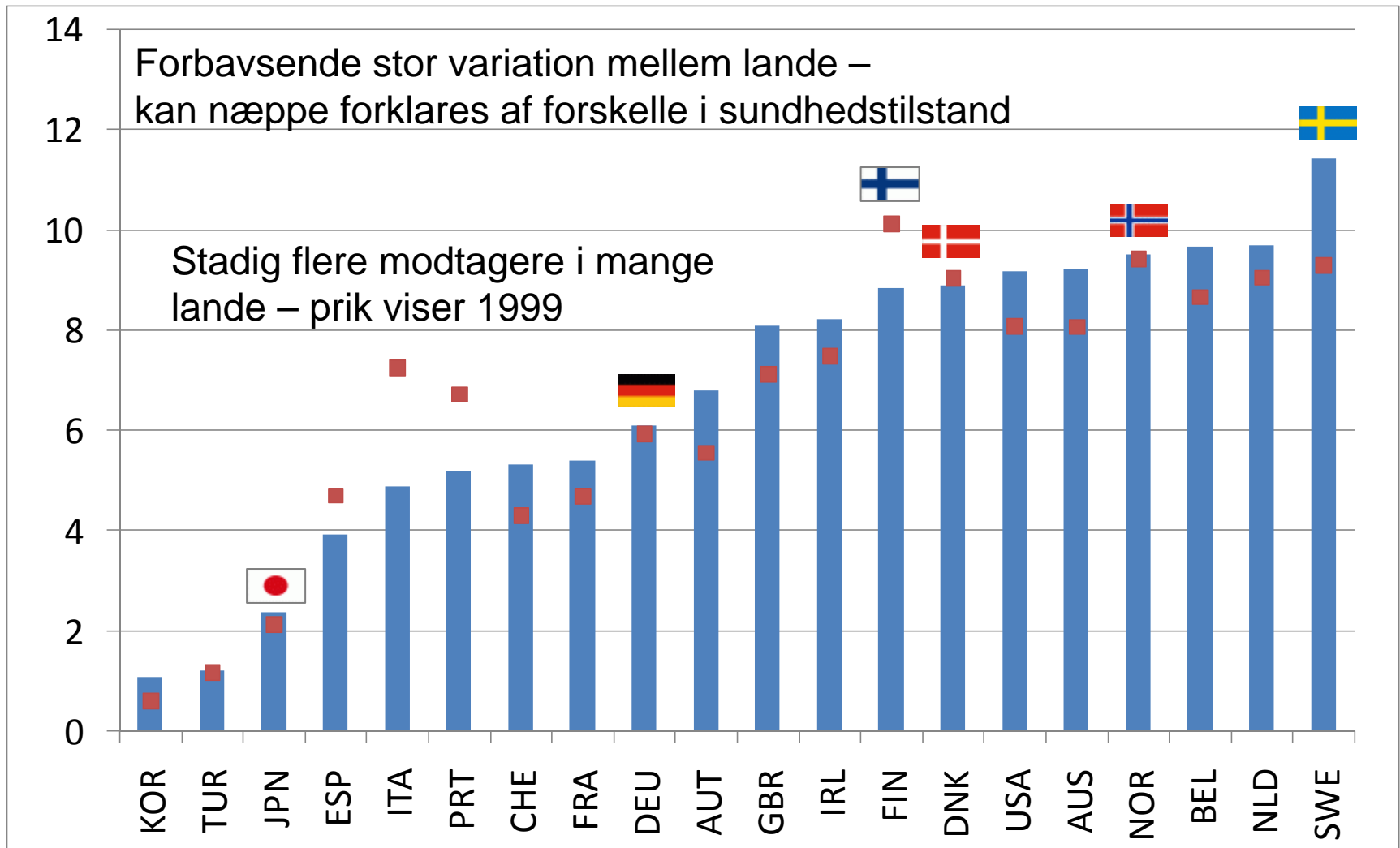

Per cent of population

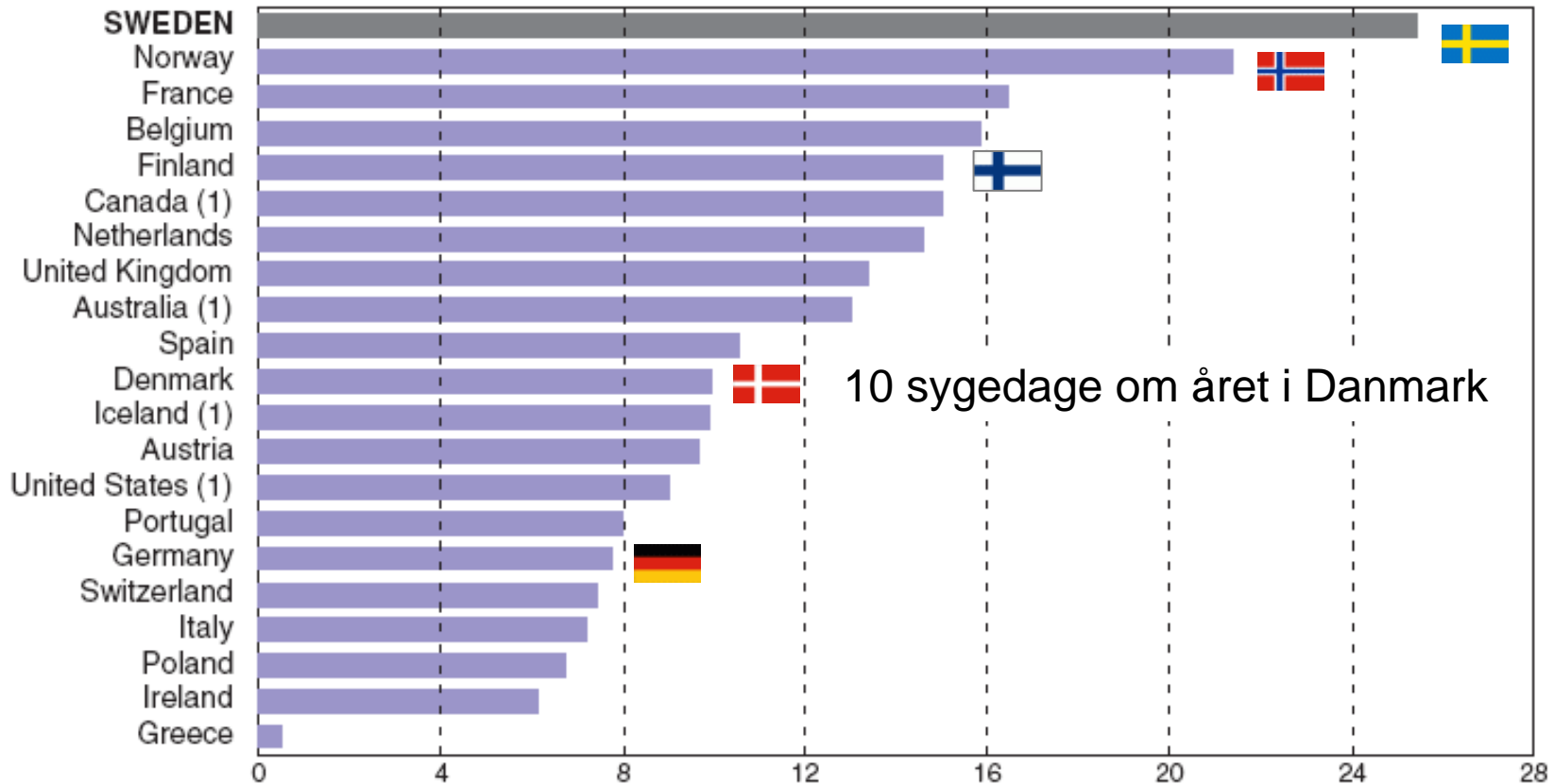
Førtidspension o.lign.

Procent af 20-65 årige, 2004

Sygefravær blandt beskæftigede

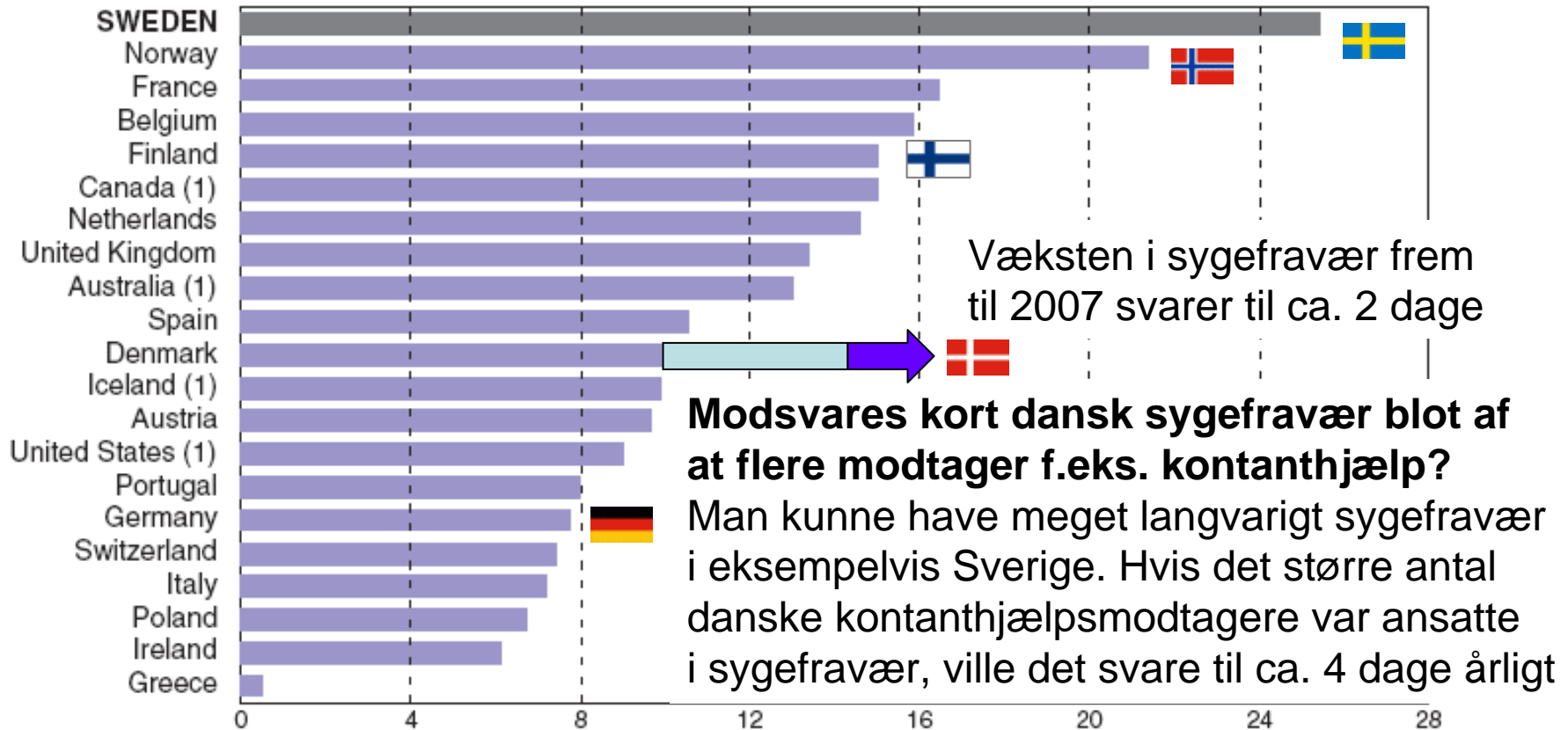
Dage årligt per beskæftiget fuldtidsækvivalent (AKU), 2004

Igen: forbavsene stor variation mellem lande – kan næppe forklares af forskelle i sundhedstilstand

Sygefravær blandt beskæftigede

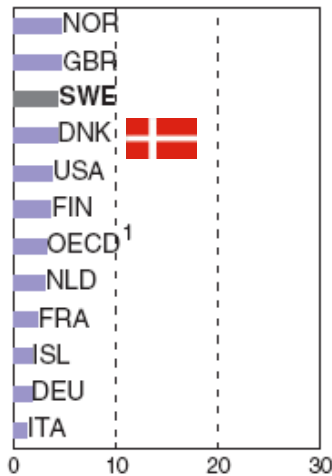
Dage årligt per beskæftiget fuldtidsækvivalent (AKU), 2004

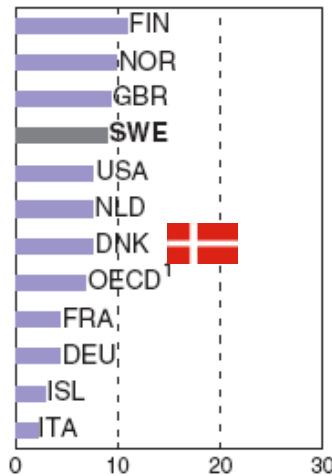
Inaktivitet grundet helbred

Procent af befolkningen i aldersgruppen (AKU), 2003

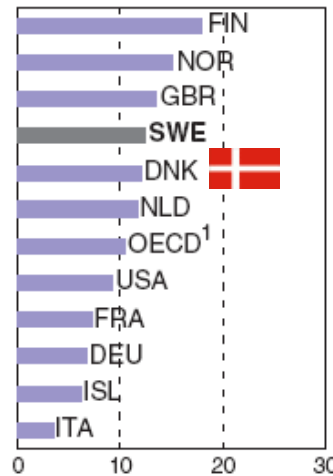
Men aged 25-49

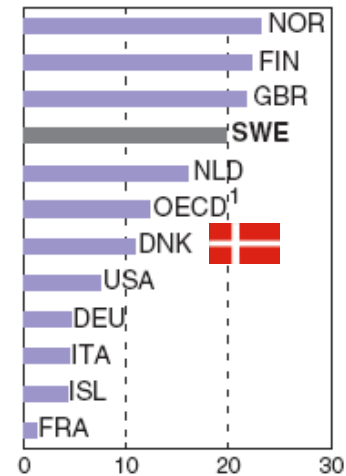
Men aged 50-54

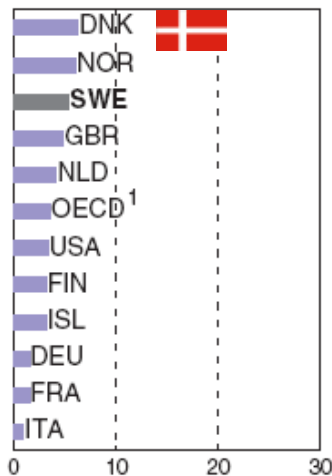
Men aged 55-59

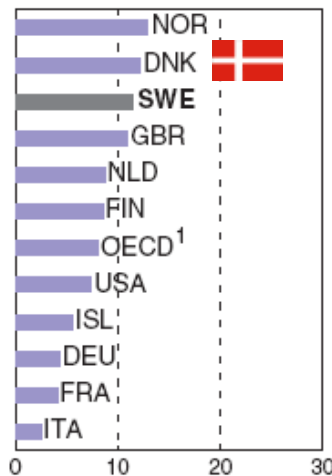
Men aged 60-64

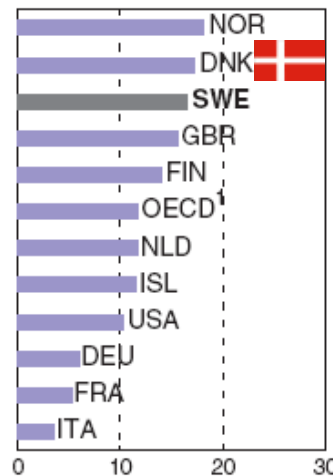
Women aged 25-49

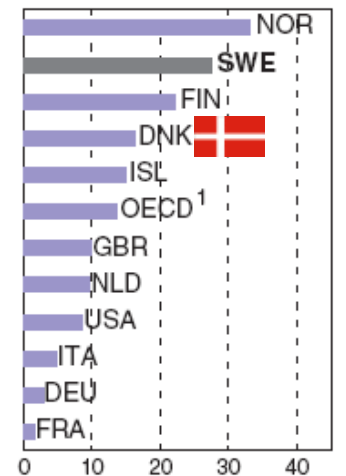
Women aged 50-54

Women aged 55-59

Women aged 60-64

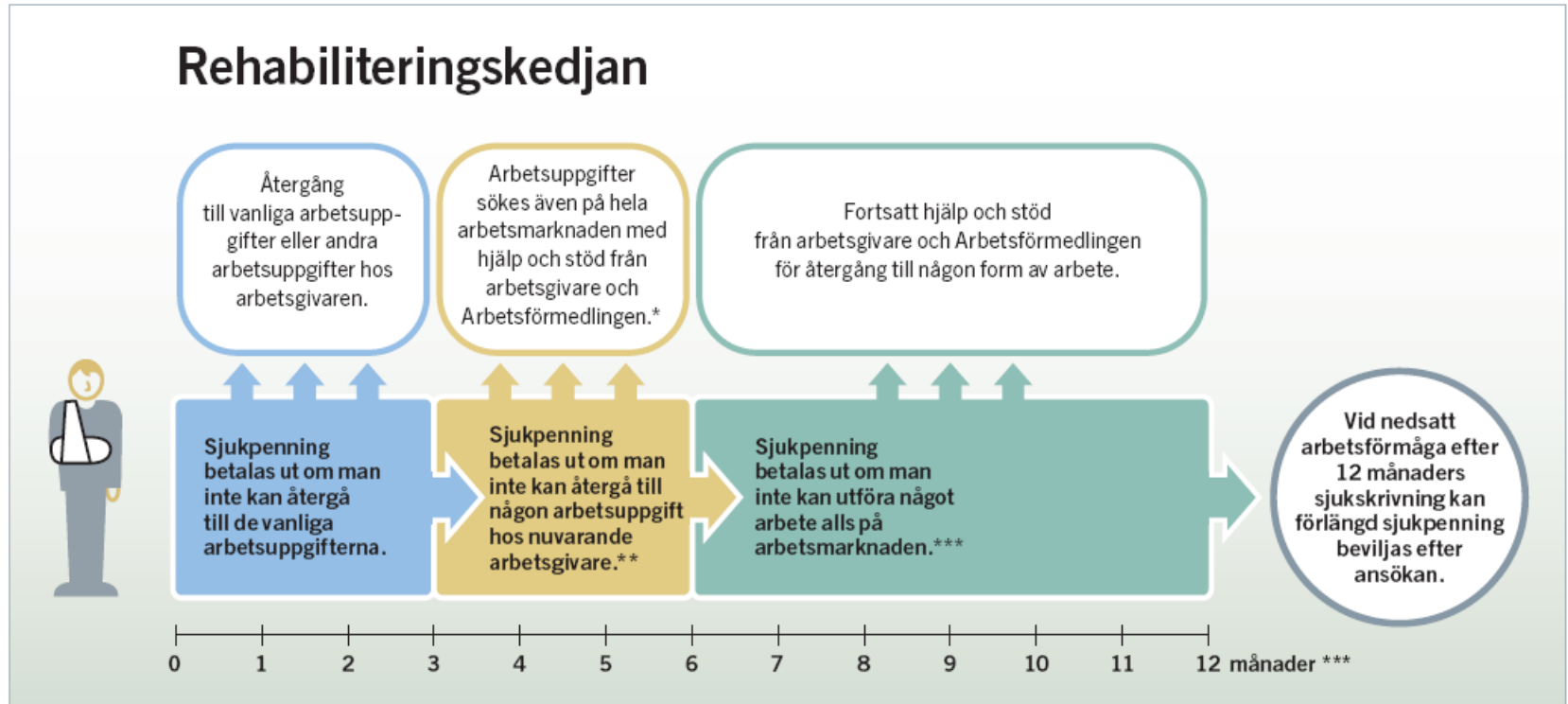

Sociale normer er afgørende - i Sverige

- **Nyt studie af Göteborg-eksperiment:**
  - Udskudt krav om lægeattest øgede forsøgsgruppens sygefravær med ca. 10%
  - Men de i kontrolgruppen, som havde forsøgs-personer i deres omgangskreds, lod sig også påvirke, så sygefraværet øgedes med ca. 5%

Svenskerne strammer nu rådighedskrav for sygedagpenge

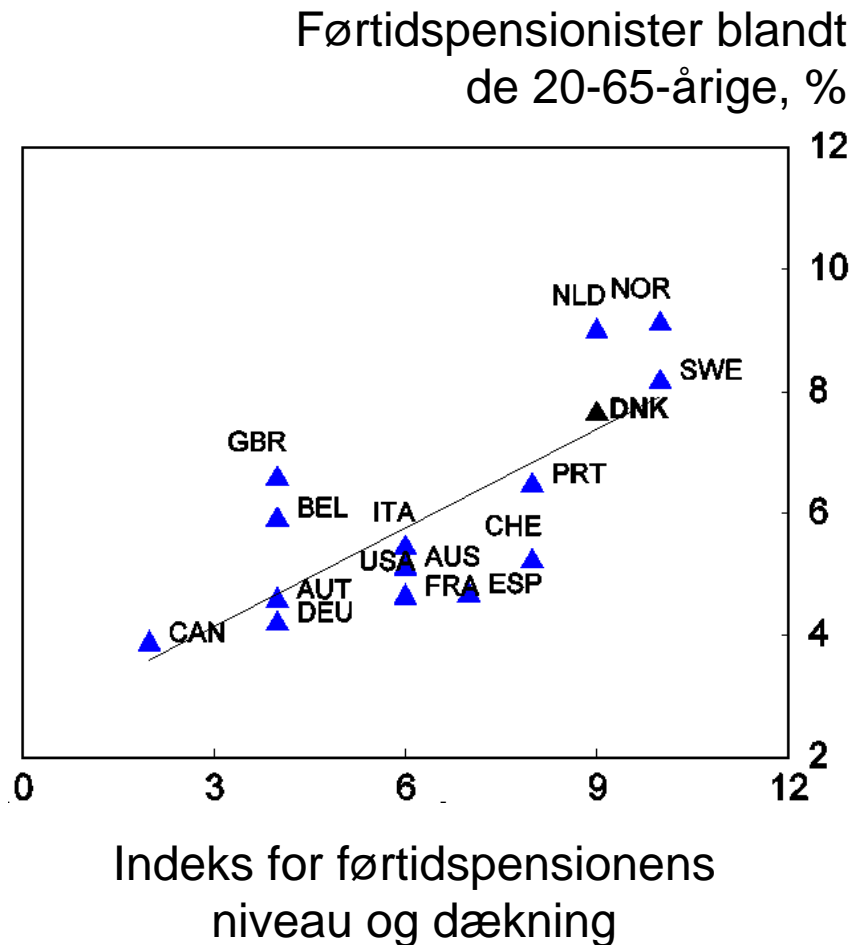
Nye regler fra juli 2008

Desuden aftager kompensationsgraden fra 80% til 75% hvis der tilkendes sygedagpenge i mere end ét år

Sundhed og arbejde: Hvor stor bør “selvrisikoen” være?

- Sundhedstilstand og arbejdsevne kan ikke måles 100% objektivt
- Egen motivation vigtig
- Fleksjob for attraktive:
  - en god model, som kan fastholde syge
  - men fuld løn fjerner tilskyndelse til at forblive i ustøttet job

Sundhed og arbejde:

Mere hjælp kombineret med større krav

	Procent stigning fra 1997 til 2005; antal per 100 personer
Hospitals- indlæggelser	
- alder 20-64	2
- alder 65+	14
Lægebesøg	
- alder 20-64	10
- alder 65+	26

- Hjælper sundheds-
systemet nok til, når
sygdom bidrager til at
man mister fodfæste på
arbejdsmarkedet?
  - Hvorfor først fokus
på psykiatri nu?
- Skarpere administration
af sygedagpenge, fleks-
job og førtidspension

Tilkendelser af førtidspension på basis af psykiske lidelser

	Foreløbige tal
Danmark	Hastig stigning fra 27% i 1999 til 44% i 2006
Schweiz	Stigning fra 25% i starten af 1990'erne til 40% i 2004
Finland	Stigning fra knap 20% i 1990 til ca. 30% i 2006
England	Svag stigning fra ca. 31% i 2000 til ca. 34% i 2005
Norge	Gradvis stigning fra 20% i 1990 til 25% i 2004
Holland	Ingen klar tendens, men svært at bedømme pga. store udsving i antal tilkendelser og ændret opgørelse

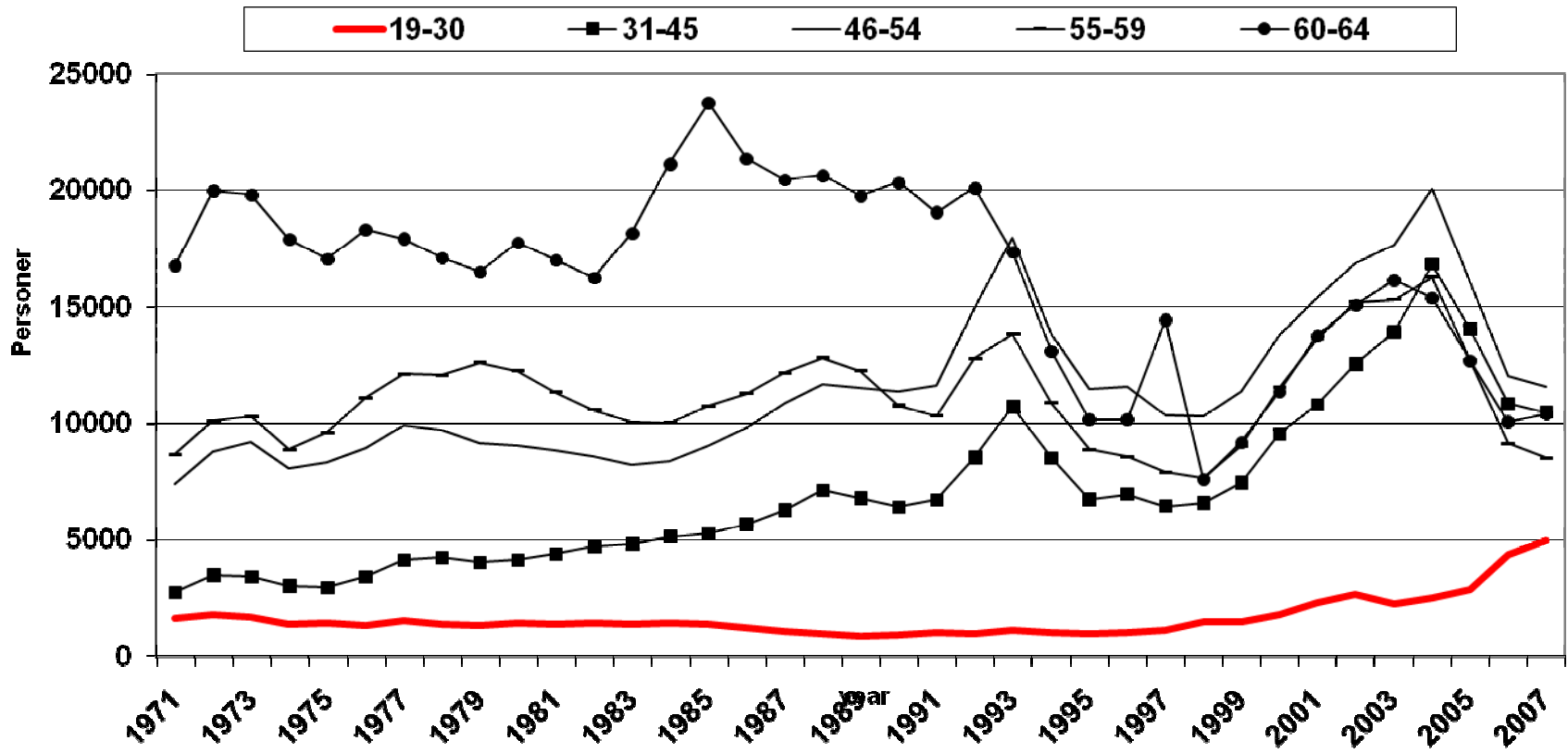
Førhen var man nok tilbøjelig til at
underbetone psykiske lidelser

Den hastige stigning tyder på, at man i dag
i Danmark **overbetoner** psykiske lidelser

Flere unge får førtidspension

Sverige

Tilkendelser af førtidspension, årligt, fordelt efter alder

Sundhed og arbejde: Hvordan kan "systemerne" ændres?

- Blive bedre til at identificere problemerne: hvilke sygdomme har betydning?
- Større kommunal finansiering af sygdomsrelaterede ydelser og fleksjob ...
- ... kombineret med stærkere instrumenter til at påvirke regionernes prioriteringer
  - eksempelvis mulighed for at flytte kommunal medfinansiering til andre leverandører
- Differentierede arbejdsgiverbetaling ved sygefravær afhængig af deltagelse i dialog
- Mere integreret forskning i arbejde og sundhed

Det centrale spørgsmål

Hvad er vigtigst i det social sikkerhedsnet:

- Bibeholdelse af relativt generøse overførselsindkomster og fleksjob med fuld løn ...
- ... eller at have råd til offentligt finansieret service af høj kvalitet – også på sundhedsområdet med nye behandlingsmuligheder

Stigende sygefravær er en alvorlig trussel mod velfærdsstaten